

Siltumu var izmantot otrreiz

Mikrobioloģiskā rūpniecība ir energoietilpīga. Produkcijas izlaidei tiek izmantots liels daudzums siltuma, elektro un siltumenerģijas. Tas ir nepieciešams priekšnoteikums arī lōpbarības lizīna koncentrāta ražošanai. Mūsu rūpnīcā vienas tonnas lizīna izgatavošanai tiek patērēts 21 tūkstošs kilovatstundu elektroenerģijas, 63 gigakalorijas siltumenerģijas, bez tam, lai saražotu šo daudzumu lizīna, nepieciešams 1,3 tonnas mazuta.

Šie skaitļi varētu būt daudz mazāki, ja kurināmā un enerģētiskie resursi tiktu izmantoti racionālāk. Piemēram, patlaban neracionāli tiek izmantoti desmit procenti siltumenerģijas un pieci procenti elektroenerģijas. Protams, to tiešie zudumi uzņēmumā nesastāda vairāk kā vienu procentu, bet pārējie — tā dēvētā energoresursu racionālas izmantošanas rezerve. Ja šī rezerve tiks izmantota, tas nozīmē, ka tiks pielietoti arī otrreizējie resursi.

Uzņēmuma speciālisti daudz darījuši, lai samazinātu siltuma un elektroenerģijas patēriņu, kas nepieciešams lizīna ražošanas procesā. Pateicoties jaunās tehnikas un pirmrindas tehnoloģijas ieviešanai, pagājušajā gadā, salīdzinot ar 1973. gadu (kad tika apgūta uzņēmuma projektētā jauda), divkārt samazinājies siltumenerģijas patēriņš un par trešo daļu — elektroenerģijas patēriņš, kas bija nepieciešams vienas tonnas lizīna izlaidei.

Sastādīts organizatorisko un tehnisko pasākumu plāns šai piegādei otrreizējai energoresursu izmantošanai. Daļēji tas jau ir īstenots. Piemēram, pirmajā cehā tiek izmantots kondensāta siltums pirms tā aizvadišanas uz katlu māju. Kondensāta siltums no katlu mājas

apsildes sistēmas sasilda ūdeni tā ķīmiskās attīrīšanas procesā. Nobeigumam tuvojas darbi siltumapmaiņtāju uzstādīšanā. Uzņēmuma konstruktoru nodaļā tiek gatavota projekta tehniskā dokumentācija, sistēmai, kura ļaus izmantot siltumu, kas tiek iegūts, atdzesējot tehnoloģisko gaisu pēc kompresoriem.

Sogad mēs saņēmām Valsts teritoriālā rūpniecības uzņēmumu pro-

EKONOMIKAI JĀBŪT EKONOMISKAI

jektēšanas institūta («Latgiprom») priekšlikumus, kā uzņēmumā utilizēt un izmantot otrreizējos energoresursus. Sajā darbā raksturoti otrreizējo energoresursu avoti, dota to izmantošanas kompleksā shēma un tehniski ekonomiskie rādītāji. Institūta speciālistu darbs izsaucis lielu interesi, jo tas tiek veikts kompleksi, ņemot vērā visus otrreizējo energoresursu avotus rūpnīcā. Interesi izraisa arī tas, ka ir paredzēts lietot oriģinālas nestandarta iekārtas, piemēram, aktīvo kontakta siltuma apmaiņas aparātu. Tas ļaus siltumu izmantot pēc iespējas efektīvāk. Tā ka pamata cehā atražotā siltuma daudzums stundā sasniedz 13,24 gigakalorijas, apkures sezonā varēs izmantot 9,5 gigakalorijas stundā, kas ļaus pilnībā nodrošināt ceha nepieciešamību pēc siltumenerģijas.

Izmantojot siltumu otrreizēji, varēs nodrošināt stabilu apkuri un apgādi ar silto ūdeni otrajā cehā, uzņēmuma katlu mājā un attīrīšanas iekārtās, bez tam, daļa no otrreizēji izmantojamā siltuma tiks izlietota tehniskā un ķīmiski attīrītā ūdens uzsildei katlu mājā. Atlikušo siltu-

ma daudzumu siltā ūdens (līdz 45 grādi) veidā saņems siltumniecību saimniecība.

Kopumā gada laikā apkures sezonā uzņēmumā varēs ietaupīt stundā 16,72 gigakalorijas otrreizējā siltuma. Ekonomiskais efekts sastādis 390 tūkstošus rubļu gadā, kad vispārējie kapitālieguldījumi būs 370 tūkstoši rubļu.

Darāmā vēl daudz. Vispirmām kārtām ir jāpanāk, lai Valsts teritoriālais rūpniecības uzņēmumu projektēšanas institūts izstrādā otrreizējo energoresursu izmantošanas shēmu. Tad varēs sastādīt celtniecības un montāžas darbu plānu konkrētiem posmiem. Protams, vēl ir neskaidrības, daudzus tehniskos risinājumus lemsim projektēšanas gaitā.

Prognozes liecina, ka kopumā darbus varētu pabeigt līdz 1986.—1987. gadam. Tātad, utilizācijas iekārtas nepieciešams projektēt, rēķinoties ar to, ka katlu mājās un žāvētavās varēs izmantot dabas gāzi.

Projektēšanas gaitā parasti tiek izstrādāti vairāki varianti. Jātceļas, ka nav un nevar būt efektīvākas otrreizējo energoresursu izmantošanas metodes, kā vispār nepieļaut to esamību. Vārdu sakot, racionāli jāizmanto sākotnējie energoresursi.

J. Liepa,
Līvānu eksperimentālās bioloģiskās rūpniecības galvenais inženieris